

***Gremmeniella abietina* (Lag.) Morelet**

Zamieranie pędów sosny

UE: II/B (c) 2.
PL: 2/B C. 2.

Zamieranie pędów jednorocznych (po lewej) i wierzchołków pędów młodych sosen (u góry);
pomarańczowo-brązowe przebarwienie igieł zaczynające się od ich podstawy (po prawej, u dołu)

Zdjęcia za zgodą CSL, York, Wielka Brytania

***Gremmeniella abietina* (Lag.) Morelet**

Zamieranie pędów sosny

Rośliny żywicielskie: Rośliny iglaste z rodzajów *Abies*, *Larix*, *Picea*, *Pinus*, *Pseudotsuga*, *Tsuga*.

Objawy chorobowe: Pierwsze objawy występują zwykle późną jesienią lub zimą w postaci przeżywczenia pączków i widocznego na przekroju podłużnym zbrunatnienia ich części nasadowej, a także w postaci drobnych nekroz na najmłodszych długopędach, które po usunięciu kory są widoczne jako brunatne plamy na tle żywej miazgi. Objawy chorobowe przybierają na sile i stają się łatwo dostrzegalne zwykle dopiero wiosną po zejściu śniegów. Ze względu na zamieranie pączków, zarówno siewki, jak i drzewa starsze nie rozwijają nowych pędów. Ubiegłoroczne pędy mogą zamierać w całości lub tylko w części szczytowej. Tkanki na porażonej części pędu są zapadnięte i nekrotyczne. Igły, poczwarszy od nasady, przebarwiają się na kolor pomarańczowo-brązowy, zamierają i stopniowo opadają. Na zamartwych pączkach i długopędach mogą pojawiać się czarne, kuliste piknidia patogena. Poniżej nasady obumarłego długopędu, z pączków śpiących rozwijają się pędy zastępcze z wiązkami krótkich igieł, przypominające niewielkie czarcie miotły. Siewki i sadzonki roślin iglastych mogą zamierać już w pierwszym roku porażenia. Zamieranie drzew starszych trwa kilka lat. Jeżeli po okresie epifitozy nastąpią warunki niesprzyjające rozwojowi patogena, to proces chorobowy zostaje zahamowany. Jednakże obumarcie wierzchołka pędu głównego prowadzi do zniekształcenia strzały i krzacznego pokroju drzewa.

Podobne objawy chorobowe może powodować grzyb *Cenangium ferruginosum*. W celu identyfikacji niezbędne jest przeprowadzenie badań laboratoryjnych.

Biologia: Wiosną i wczesnym latem w piknidiach powstają zarodniki konidialne, które są rozsiewane wraz z kroplami deszczu. Infekcja następuje przez stożek wzrostu i rozwijające się pędy. Szczególnie podatne są uszkodzone organy. Po wnikięciu, grzyb zabija stożek wzrostu i przesuwają się w dół rośliny, rozwijając się w sposób bezobjawowy. Na porażonej tkance w przeciągu kilku miesięcy powstają piknidia grzyba. Na martwych od 1-2 lat pędach czasami formuje się stadium doskonale grzyba (apotecja, w których są wytwarzane worki i przenoszone przez wiatr zarodniki workowe). Na nowe obszary choroba jest prawdopodobnie wprowadzana za pośrednictwem porażonego materiału roślinnego. Choroba występuje przede wszystkim na obszarach o chłodnym klimacie, z obfitymi opadami śniegu.

Termin lustracji i pobieranie prób: W szkółkach, na początku maja, powinny być prowadzone lustracje na obecność przebarwień u nasady igieł. Owocniki grzyba (piknidia i apotecja) widoczne są głównie wiosną i wczesną jesienią.

Wybrać pędy lub gałęzie wykazujące objawy porażenia i umieścić w odpowiedniej wielkości worku polietylenowym ze zwilżonym kawałkiem papierowego ręcznika. Zamknąć i jak najszybciej przekazać do badania laboratoryjnego.